

Inventaris Typoscripten en Documenten Leo Michielsens

Inleiding:

“Leo Michielsens (Antwerpen, 1911 – 1997) was samen met Jan Dhondt een van de pioniers van de geschiedenis van de arbeidersbeweging in België. Hij promoveerde aan de Rijksuniversiteit Gent (RUG) in 1936 met een studie over de handel en financiën in het 18e-eeuwse Antwerpen. De periode van de Tweede Wereldoorlog markeerde zijn leven sterk. In 1940 trad hij toe tot de Kommunistische Partij van België (KPB) en als verzetsman werd hij opgesloten in het concentratiekamp van Buchenwald. Na 1945 hernam hij zijn leraarschap aan het atheneum van Antwerpen. Tegelijk ontplooidde hij zich als een van de toonaangevende intellectuelen binnen de KPB. Van 1954 tot 1958 maakte hij deel uit van het Centraal Comité van de partij. In 1969 werd hij benoemd tot docent aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) en startte hij de cursus geschiedenis van de Europese arbeidersbeweging, die tussen 1976 en 1980 in boekvorm werd uitgegeven. Daarnaast verwierf hij bekendheid met zijn beschouwingen over de politieke actualiteit, de internationale verhoudingen en de marxistische interpretatie (Het neokapitalisme, 1969). Als reactie op de verdere marginalisering van de KPB nam hij in de jaren 1980 meer en meer afstand van de partij.”

bron Rik Hemmerijckx, Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis – 1996
ftp://digital.amsab.be/finding_aids/finding_aid_BE_AMSAB_217.pdf

Zie ook het biografische dossier Politieke Controle Commissie: n° 6343

Voor een overzicht van zijn voornaamste werken:
<https://www.marxists.org/nederlands/michielsen/>

Verzameling:

De verzameling bij Dacob (één doos) bestaat uit typoscripten en teksten van/door Leo Michielsens en enkele teksten en boekbesprekingen van derden. Verder bevat het wat briefwisseling en opmerkingen van Leo Michielsens op publicaties van anderen.

Inventaris:

1) Briefwisseling

1. Brief van de Fédération Internationale des Résistants, Vienne 25 mai 1962 aan Prof. L. Michielsens betreffende de publicatie van de werken van de 'Conférence d'Histoire de Varsovie'. 1 stuk
2. Briefje van G.Guyot aan L. Michielsens betreffende het teruggeven van een boek van Mathiez en het bezorgen van zijn eigen geschreven thesis. 2 stukken
3. Brief van Leo Michielsens aan Honoré Kerschaver over hun verschillende visies, gedateerd 15 mei 1995. Leo Michielsens bezorgt aan Kerschaver in bijlage teksten uit zijn brochure “Van nul opnieuw beginnen”. 1 stuk
4. Brief van Leo Michielsens aan Honoré Kerschaver betreffende 'de Lange Wapper', gedateerd 19 april 1994. 2 blz. 1 stuk

5. Brief van Leo Michielsens aan Honoré Kerschaver gedateerd 27 oktober 1994 met bijgevoegd de tekst “Van arbeidersbeweging naar socialisme”, gedateerd oktober 1994. 1 omslag

6. Overwegingen bij het boek “Communistisch netwerk (sic)” van Jan Debrouwere. “Aan mijn vriend Leo Michielsens” door Frans Van Den Brande, gedateerd mei 1992. brief van Honoré Kerschaver aan leden van de KP gericht betreffende de publicatie van het boek “Waarom valt Icarus?” door Jan debrouwere en de overwegingen die Frans van den Brande hierop geeft, z.d.. 1 pak

7. Dossier 'Agora':

- Kopie van het antwoord van Leo Michielsens op het artikel van Filip Delmotte verschenen in het blad “Agora” van mei-juni 1997. 2 blz.
- Notities door Marcel Maes betreffende hetzelfde artikel in Agora van mei – juni 1997 getiteld “De oude vlam uit het verleden / heden terug aanwakkeren naar de toekomst!”, 9 juni 1997, 8 blz. 1 omslag

8. Dossier 'Sienjaal':

- Briefwisseling van Ludo Loose en Louis van Geyt aan Maurits Coppieters (kopieën bezorgd aan Norbert De Batselier, T Rombouts, W Pierens, M. De Vits en R. De Gendt) betreffende het Radikaal-Demokratische project 'Het Sienjaal' van Coppieters en De Batselier, gedateerd november 1996, 11bz.
- Aanvullende opmerkingen en bedenkingen door Leo Michielsens over het 'Sienjaal – project', gedateerd 27 juli 1996, 3 blz (recto/verso) 1 omslag

2) Diverse geschriften en voordrachten van Leo Michielsens:

9. Handgeschreven notities van een studie “Bewegingswetten van het kapitaal”. 87 blz (met de hand genummerd), z.d. 1 omslag

10. Franstalige (voordracht) tekst door Michielsens (??) over de geschiedenis van het Verzet met verbeteringen. 4blz, z.d. 1 omslag

11. Nederlandstalige boekbespreking van “Freville Jean: Lénine. Édition des Trois Collines Genève-Paris. 1947, I vol, 163 blz. Les Classiques de la Liberté, collection fondée par Bernhard Goethuysen, dirigée par Jean Descoullayes.” 3 blz, z.d. Hierbij gevoegd het uiteindelijk gepubliceerde artikel in de Revue Belge de Philologie et d'Histoire 26 (1948), 3, blz 200 -902.) 1 omslag

12. Boekbespreking van “Lefranc (Georges). Essais sur les problèmes socialistes et syndicaux. Paris, Payot, 1970; één deel, 264blz. (Petite Bibliothèque Payot, nr 160)”. 1blz, z.d. 1 stuk

13. Notities door L. Michielsens (?) getiteld “Betekent de ineenstorting van de Sovjet-Unie het einde van het Socialistische Perspectief?”, 1 september 1997, 1 omslag

14. Handgeschreven notities betreffende “La XIIe république par MM Azmeier' (??) , 2 blz, z.d.. 1 omslag

15. Vlaanderen – Europa 2002'. Kritiek op de visie van de Vlaamse regering en Vlaams nationalisme, gedateerd 21 maart 1993, 6 blz. 1 stuk

16. Andermaal...over hetzelfde. Tekst door Leo Michielsens, gedateerd oktober 1992, 17blz. Aanvullingen en poging om persoonlijke inzichten verder toe te lichten die Michielsens beschreef in de brochure “Van nul opnieuw beginnen”. 1 omslag

17. Bedenkingen , document zonder titel, 35 blz, gedateerd 24 december 1988. Tekst met filosofische bedenkingen betreffende socialisme etc. 1 omslag

18. Handgeschreven tekst over de verschillende ontwikkelingsstadia binnen een maatschappij van primitief naar socialistisch, 6 blz, z.d. 1 stuk

19. “Dispuut om een partijlid”, 11 blz, z.d. 1 stuk

20. Perspectief van vrede en socialisme – ontwerp van referaat voor de Communistische Studenten, gedateerd november 1960, 27 blz. 1 omslag

21. Dossier publicatie P. Frantzen:

– Dossier i.v.m. de publicatie van P. Frantzen, 'Histoire de la pensée Économique (traduction et adaption par George De Greef)', éd de l'Université de Bruxelles, 1978, 504blz:

Bevat brief van P. Frantzen aan Leo Michielsens ivm opmerkingen publicatie, Brussel 23 september 1974 b) Opmerkingen en boekbespreking door Leo Michielsens c) reeks algemene opmerkingen (betreft dit het boek van Frantzen?). 1 omslag

22. Dossier 'Klassenstrijd': Zie ook: <http://www.dacob.be/popupmichielsen.html>

– Leo Michielsens, “Klassenstrijd (1939)”: een bibliografische aantekening. Door Alain Meynen naar aanleiding van de online publicatie van negentien flinterdunne vellen tekst, een doorslag van een gedactylografieerd werkstuk getiteld 'Klassenstrijd', 14p.

– Aansluitend het uitgetypte artikel van Leo Michielsens Klassenstrijd (1939), 18p.

– Het originele gedactylografieerde werkstuk, 1939, 19p 1 omslag

3) Publicaties van Leo Michielsens:

23. Pamflet “Vertoogschrift aan de kommunisten” door Leo Michielsens. Met Antwoord van Louis Van Geyt, Masereelfonds pamfletten nr 1, Gent, 1984, 72p. 2 stukken

24. Leo Michielsens: van nul opnieuw beginnen. Proeve van een manifest voor de 21ste eeuw. Een uitgave van Masereelfonds – Zwijndrecht/Burcht en Klub Jef Van Extergem, 1 juni 1991, 81p. Inclusief het uitgetypte manuscript. 1 pak

4) Huldecolloquium Leo Michielsens:

25. Dossier i.v.m. het Huldecolloquium Leo Michielsens georganiseerd door het ACOD geweest Antwerpen op 30 oktober 1982. Bevat: toelichtingen bij het verloop van de dag met samenstelling van het 'Begeleidend Komitee' en de lijst van medewerkers. Enkele

toespraken en lezingen. 1 omslag

5) Overlijden van Leo Michielsens:

26. Kopie doodsbericht van Leo Michielsens in "De Morgen" 22/9/97. 1 stuk

27. Kopie artikel 'Bij het heengaan van Leo Michielsens' door Jos Geudens in "Rood" nr 20 – 14 november 1997. 1 stuk

28. Kopie "Het laatste interview met marxist, politoloog en historicus Leo Michielsens (1911 – 1997) door Rik Hemmerijckx, "De Morgen" 16 november 1997, 2 p. 1stuk

29. Kopie van "Leo Michielsens (1911 – 1997): in herinnering" door Mark Braet in "Aktief" n° 5 -ledenblad van het Frans Masereelfonds, nov-dec 1997. 1 stuk

30. "Een communist en zijn geschiedenis. Uit dankbare nagedachtenis aan Leo Michielsens." door Jules Verhelst. Manuscript voor een bijdrage in Brood & Rozen, jaargang 1997 n° 4, p125 – p133. 1 omslag

6) Publicaties van derden:

31. Mapjes 'Les dossiers pedagogiques':

– "Geschiedenis van de arbeidersbeweging I Engeland". Bevat een verzameling fiches getiteld "Les dossiers pedagogiques: Fichier historique La Guerre", z.d.

– "BWP vóór 1914". Bevat een verzameling fiches getiteld "Les dossiers pedagogiques: Fichier historique". z.d.

– "Les dossiers pedagogiques: Fichier historique", z.d.

– "Les dossiers pedagogiques: Fichier historique: Les causes de la 1ere guerre mondiale", z.d. 4 stukken

32. Artikels Landbouw in de USSR:

– BSV Voorlichting – maandelijks bulletin uitgegeven door de Belgo-Sovjetse vereniging: juni 1964 n°48 (over het landbouwprobleem in de Sovjet-Unie) juli – augustus 1964 n°49 (over het landbouwprobleem in de Sovjet-Unie).

– Wie plukt de tomaten? Boekbespreking van Arthur Langeveld in De Groene Amsterdammer 17 augustus 1983. 3 stukken

33. "Economie une sorte de dégel." Boekbespreking door Marc Ferro in L'Express van 5 maart 1964. 1 stuk

34. Map met artikel "Lénine et l'autogestion' door Pierre Joye, 25p. Uit "Cahiers marxistes", nouvelle série n° 25 (44), 7e année, mai 1976. 1 stuk

35. Kopie van " Herinneringen aan H. De Man. Antwerpen – Arnhem 1941. Partijdige collacts" door D. Robberechts. z.d. 1 stuk

36. Artikels over Lenin, naar aanleiding van diens 100ste verjaardag uit De Nieuwe 316 april 1970. Met artikels van Marcel Liebman, Leo Picard. Pagina 9 tot en met pagina 22. 1 stuk

7) Documentatie:

37. Kopie van de Stortingslijst van het archief van Leo Michielsen bij Amsab, 1996, 8p + transferlijst p. 217. 1 stuk

38. Foto – identiteitsfoto van Leo Michielsen ?. 1 stuk